

exteriors

Tres verticalitats

L'any 1975 Girona es va annexionar el poble de Campdorà. L'any 1984 es va posar en marxa l'activitat de la incineradora. Així doncs, el 2025 es commemoren els cinquanta anys de l'annexió i el 2024, la incineradora en va fer quaranta.

.....

Text > **DOLORS REIG**

Foto > **JORDI DALMAU**

Primera de tot va ser Campdorà. Un parell de dades per confirmar-ho: sembla que al començament del plistocè superior (uns trenta mil anys enrere) un dels cinc grups neandertals del Gironès s'ubicava a Campdorà, i des del 992, el poble ja està documentat.

Campdorà és al nord de Girona, entre el riu Ter, a redós del massís de les Gavarres, mirant de tu a tu la muntanya de Sant Julià de Ramis. Consta de la muntanya de Campdorà, el pla de Campdorà i el raval contigu, amb el Pont Major de Girona. Al pla hi havia el baixador de la línia de ferrocarril Palamós - Girona - Banyoles (1887-1956), ubicat entre l'estació de Celrà i el baixador del Pont Major.

Fins a l'any 1975, Campdorà va ser part del municipi de Celrà. Hi havia estat incorporat el 1846 per la política de reducció del nombre de municipis resultants de l'abolició del règim senyorial. En el nucli antic hi trobem l'església de Sant Jaume i el castell. Al terme del poble hi destaquen també la rectoria, la farinera Vinyals, el balneari i un jaciment arqueològic.

Des del centre del poble es pot gaudir d'una bona vista del pla, amb el Ter obrint-se pas pel camí cap al mar, les vies del tren Barcelona-Portbou que l'acompanyen un bon tros cap al Congost i l'autopista, més llunyana, però present acústicament segons el vent que bufi.

L'any 1984 es va posar en servei la depuradora d'aigües i la planta incineradora de residus sòlids urbans. En aquell moment, la incineradora de Campdorà va ser una de les primeres de l'Estat espanyol d'aquesta mena. Al llarg dels anys, s'hi han executat millores per adaptar-la a les normatives que regulen els nivells d'emissió i per assegurar-ne l'eficiència energètica. Sobretot aquests

quatre darrers anys, ha seguit un procés d'actualització i d'adaptació molt important.

Plantant cara a la verticalitat de la xemeneia de la incineradora trobem un monòlit de Domènec Fita (Girona, 1927-2020) i, uns metres més enllà, un mural que serveix de mur de contenció del terraplè que dona accés a la planta. Els relleus del mural semblen un laberint de camins que van i venen, de compartiments estancs, de siluetes del que podria ser un jaciment arqueològic o la base d'un castell. El mateix passa en el monòlit: una mena de xemeneia de cinc metres d'altura amb unes finestretes o calaixets per expulsar o guardar ves a saber què. Tot plegat, un exercici de creativitat propi de Domènec Fita. Encara que el mural data del 1982 i el monòlit del 1983, consta com a dia de la inauguració el 10 de gener de 1984. El conjunt format pel monòlit i el mural va ser promogut per l'Ajuntament de Girona seguint la norma legal del moment, que obligava a decorar amb alguna obra artística els serveis públics que superessin un pressupost determinat.

La nova planta incineradora és tota platejada. A l'altra banda de la carretera i vora el riu trobem la verdor de Campdorà —camps i horts, boscos i jardins. Potser per apaivagar el contrast metàl·lic de l'argentat resplendent amb els verds naturals, en el recinte que envolta la incineradora s'han mantingut alguns arbres: unes mèlies, un xiprer i unes oliveres, que en tocar-les el vent també mostren un to argentat.

Els fums de la incineradora van amunt, com la línia vertical del monòlit i l'impuls vegetal del xiprer. Tres verticalitats testimoni d'un temps que passa inexorablement, resta i s'adapta en una mena de simbiosi rica, necessària i productiva.